

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Κλαδικά Συγκριτικά Πλεονεκτήματα της Ελληνικής Οικονομίας

Μια χώρα, όπως η Ελλάδα, με μικρή ανοικτή οικονομία είναι ιδιαίτερα ευάλωτη στις επιδράσεις της διεθνούς οικονομικής πραγματικότητας. Για να αντιμετωπίσει τις αυξανόμενες πιέσεις από τον εντεινόμενο διεθνή ανταγωνισμό, την απελευθέρωση των αγορών αγαθών, κεφαλαίων και υπηρεσιών και, γενικότερα, από την παγκοσμιοποίηση των αγορών, πρέπει να δημιουργήσει και να αναπτύξει μια παραγωγική βάση, που θα της επιτρέψει να ανταποκριθεί με επιτυχία και διάρκεια στις παγκόσμιες αυτές προκλήσεις.

Οι συνθήκες, μέσα στις οποίες πρέπει να λειτουργήσει η ελληνική οικονομία περικλείουν αυξημένους κινδύνους, αλλά και σημαντικές ευκαιρίες. Μικρές, όμως, οικονομίες, όπως η ελληνική, δεν έχουν απεριόριστη δυνατότητα επιλογής από τις δυνητικά προσφερόμενες ευκαιρίες. Έτσι, είναι υποχρεωμένες να επιλέξουν την ανάπτυξη τομέων και κλάδων, στους οποίους έχουν ή μπορούν να αναπτύξουν κάποιο συγκριτικό πλεονέκτημα. Η Ελλάδα, λοιπόν, της οποίας η εξάρτηση από το εξωτερικό εμπόριο υπερβαίνει το 30%, οφείλει να αναπτύξει κλάδους με σαφή εξαγωγικό προσανατολισμό, αν επιθυμεί διατηρήσιμη αναπτυξιακή πορεία.

Προκύπτει, επομένως, η ανάγκη επιλογής προϊόντων, στην παραγωγή των οποίων ενδείκνυται η εξειδίκευση. Η αξιοποίηση, δηλαδή, δυνατοτήτων που θα είναι ανθεκτικές στο διεθνή ανταγωνισμό και θα απευθύνονται σε μια μεγάλη και αυξανόμενη αγορά, με ελαστική ζήτηση για το προϊόν της. Ως αξιόπιστος δείκτης για την επιλογή των ανταγωνιστικών κλάδων μπορούν να χρησιμοποιηθούν τα σχετικά συναλλαγματικά ισοζύγια, στα οποία αποτυπώνεται η θετική ή η αρνητική επίδοση του αντίστοιχου κλάδου.

Κατά την εικοσαετία 1960-80 ενώ ο μέσος ετήσιος ρυθμός αναπτύξεως του τουρισμού ήταν περίπου διπλάσιος από τον αντίστοιχο της βιομηχανίας, την επόμενη 20ετία (1980-2000) γίνεται 12πλάσιος. Παράλληλα, ο αγροτικός τομέας φθίνει συνεχώς και την τελευταία 20ετία καταγράφει αρνητικούς ρυθμούς αναπτύξεως. Η αναπτυξιακή πορεία των τριών αυτών κλάδων της

ελληνικής οικονομίας αποτυπώνεται και στα αντίστοιχα ισοζύγια, όπου φαίνεται η διαχρονική ελλειμματικότητα της βιομηχανίας, η φθίνουσα πορεία και η ελλειμματική εξέλιξη του αγροτικού τομέα, καθώς και η αναπτυξιακή δυναμική του τουριστικού τομέα, ο οποίος καταγράφει σημαντικό πλεόνασμα. Η εξέλιξη αυτή καθίσταται ακόμη πιο εμφανής, αν ληφθούν υπόψη και τα μερίδια των τραπεζικών χρηματοδοτήσεων, αλλά και των αναπτυξιακών νόμων, που έχουν αποκομίσει τα τελευταία χρόνια οι τομείς αυτοί, με τη βιομηχανία να καρπώνεται τη μερίδα του λέοντος. Παρά δε τη μεροληπτική σε βάρος του τουρισμού χρηματοδότηση, η συμβολή του τουρισμού στο ΑΕΠ παρουσιάζει συνεχή αύξηση και περίπου έχει 10πλασιαστεί τα τελευταία 40 χρόνια, ενώ της βιομηχανίας – και κυρίως της γεωργίας – συρρικνώνεται.

Τέλος, η ελληνική εμπορική ναυτιλία παρουσιάζει αναπτυξιακή δυναμική ανάλογη με αυτή του τουρισμού, αφού κατά την περίοδο 1965-2000 ο ελληνόκτητος στόλος αυξήθηκε 5 φορές έναντι 3 του παγκόσμιου και αύξησε, έτσι, το μερίδιό του στον παγκόσμιο από 11,% σε 15,2%. Η εισροή ναυτιλιακού συναλλάγματος καλύπτει το 46% του ελλείμματος του βιομηχανικού ισοζυγίου και το ποσοστό του ΑΕΠ που παράγεται άμεσα ή έμμεσα από αυτό είναι της τάξεως του 7%. Η δυναμική αναπτυξιακή ικανότητα της ναυτιλίας είναι πολύ μεγαλύτερη, αν ληφθεί υπόψη και το ποσοστό της ελληνόκτητης ναυτιλίας που λειτουργεί υπό ξένη σημαία 68% έναντι 48% για τον υπόλοιπο κόσμο, και ως εκ τούτου πρέπει να αποτελέσει μια από τις πρώτες προτεραιότητες στη χάραξη της αναπτυξιακής πολιτικής.

Οι προβλέψεις του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού (ΠΟΤ) για την πορεία του παγκόσμιου διεθνούς τουρισμού μέχρι το 2020 είναι ιδιαίτερα αισιόδοξες. Ο ρυθμός αύξησης του παγκόσμιου διεθνούς τουρισμού εκτιμάται ότι θα είναι 4% μέχρι το 2010 και 4,5% για την επόμενη δεκαετία μέχρι το 2020. Η Ελλάδα μπορεί να επιτύχει τέτοιους ρυθμούς ανάπτυξης για τον τουρισμό της, αν ακολουθήσει δε οικονομική πολιτική που να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες εξελίξεις μπορεί να επιτύχει ακόμη υψηλότερους ρυθμούς. Την ίδια θετική πορεία αναμένεται ότι θα ακολουθήσουν και οι συναλλαγματικές εισπράξεις από τον τουρισμό με ανάλογες θετικές επιδράσεις στο πλεόνασμα του συναλλαγματικού ισοζυγίου.

Από τα βασικότερα μέτρα για την αύξηση της τουριστικής ζήτησης στη χώρα μας πρέπει να είναι η κατάλληλη αξιοποίηση του θετικού κλίματος που δημιουργήσε η Ολυμπιάδα, αλλιώς η αισιοδοξία που προκάλεσε πολύ γρήγορα θα εξανεμισθεί και τα αποτελέσματα θα είναι βραχύβια. Παράλληλα, πρέπει να υπάρξει έγκαιρη και αποτελεσματική προβολή και διαφήμιση της τουριστικής Ελλάδας με έμφαση σε τρεις άξονες: α) ήλιος – θάλασσα, β) τουρισμός πόλεων – τρίτης ηλικίας και γ) θαλάσσιος τουρισμός (ειδικές υποδομές). Από τις λοιπές υποδομές ξεχωρίζει ο συνεδριακός τουρισμός. Ως προς δε τις ειδικές υποδομές, αυτές πρέπει να αναπτυχθούν με πεδίο αναφοράς τον εγχώριο τουρισμό.

Επιπλέον, οι προσπάθειες της χώρας μας για την προσέλκυση τουριστών πρέπει να στραφούν αφενός προς τις παραδοσιακές υπερπόντιες χώρες προελεύσεως με έντονο ελληνικό στοιχείο και αφετέρου προς την αξιοποίηση των πολυάνθρωπων και οικονομικά ανερχόμενων χωρών της Κοινοπολιτείας Ανεξάρτητων Κρατών, καθώς και χωρών της Ανατ. και Ν. Α. Ασίας. Τέλος, σημαντική πρέπει να είναι και η παρέμβαση Πολιτείας, Κράτους και Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την εξάλειψη δυσφημιστικών φαινομένων για την τουριστική Ελλάδα με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας και την αντιστοιχία των τιμών στις προσφερόμενες υπηρεσίες.

Από την πλευρά της προσφοράς προτεραιότητα έχει η διάθεση πόρων για την αναβάθμιση των υποδομών και υπερδομών και την αναβάθμιση των κλινών – και συνεπώς της ποιότητας – που αφορούν σε ενοικιαζόμενα δωμάτια και ξενοδοχεία από Γ΄ - Ε΄ κατηγορίας. Στις κατηγορίες αυτές (που ήδη αποτελούν το 70% του συνολικού δυναμικού κλινών) πρέπει να μην ενθαρρύνεται η περαιτέρω επέκτασή τους. Αντιθέτως, ενδείκνυται λελογισμένη ενθάρρυνση δημιουργίας νέων κλινών μόνο στις ανώτερες κατηγορίες και αλυσίδες επώνυμου προϊόντος.

Από περιφερειακής απόψεως, η δημιουργία τουριστικής υποδομής και η θέσπιση κινήτρων πρέπει να επικεντρωθεί σε 1-2 παραθαλάσσιες περιοχές της μη νησιωτικής Ελλάδας. Τέλος, πρέπει να δοθεί έμφαση στην απεξάρτηση του ελληνικού τουρισμού από 2-3 χώρες προελεύσεως και εκμετάλλευση νέων χωρών προελεύσεως τουριστικών ροών που σήμερα έχουν μικρή σημασία, αλλά διαθέτουν μεγάλη δυναμική αναπτύξεως.

Ιδιαίτερο βάρος, τέλος, πρέπει να δοθεί και στην εμπορική ναυτιλία, η οποία αποτελεί τον άλλο αναπτυξιακό πόλο της χώρας μας – ίσως όχι στον ίδιο βαθμό με τον τουρισμό – με σαφή εξαγωγικό προσανατολισμό. Η ένταξη, συνεπώς, της ναυτιλίας στις άμεσες προτεραιότητες της αναπτυξιακής πολιτικής αποτελεί ύψιστο καθήκον της Πολιτείας, λόγω της δυνητικής της ικανότητας να αυξήσει σημαντικά την εισροή συναλλάγματος με θετικές επιπτώσεις στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών. Για το λόγο αυτό πρέπει να αρθούν σημαντικά εμπόδια που αφορούν τη ναυπηγική και ναυπηγοεπισκευαστική βιομηχανία, την χρηματο-ασφαλιστική υποδομή και άλλους θεσμούς, όπως το νηογνώμονα, τη διαιτησία και τα δικαστήρια με αρμοδιότητες για τη ναυτιλία. Σε σχέση δε με τον Πειραιά και τα κατά καιρούς εξαγγελλλόμενα περί μετατροπής του σε διεθνές ναυτιλιακό κέντρο, και μάλιστα με κυβερνητικές συμπεριφορές και πολιτικές αποτρεπτικές, αποτελούν επιεικώς μεγαλοστομίες. Ο Πειραιάς ποτέ δεν θα μπορέσει να ανταγωνισθεί τα καθιερωμένα διεθνή ναυτιλιακά κέντρα, όπως είναι το Λονδίνο. Μπορούν, όμως, να γίνουν πολλά άλλα πράγματα με συνεργασία των αρμοδίων ναυτιλιακών φορέων, που είναι και οι μόνοι που γνωρίζουν, ποια είναι τα αίτια που στρέφουν την προτίμηση των κεφαλαίων και άλλων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων τους κατά κύριο λόγο προς άλλες χώρες.